

Faglig profil

Arbejds- og miljømedicin

Generelt om specialet

Specialet arbejds- og miljømedicin er orienteret mod sygdommes årsager og forebyggelse. Hovedvægten ligger på det arbejdsmedicinske område, men omfatter tillige klinisk miljømedicin (boliger, institutioner samt ydre miljø). I specialet beskæftiger man sig med vurdering af sammenhænge mellem udefra kommende miljøpåvirkninger og sundhedstilstanden hos individer og grupper i befolkningen. Det primære i specialet er eksponerings- og årsagsvurderingen, som gennemføres ved integreret anvendelse af lægefaglig, toksikologisk, teknisk hygiejnisk, epidemiologisk og samfundsvidenskabelig viden. Specialet indeholder således både en klinisk komponent med vægt på eksponerings- og årsagsvurdering og en samfundsmedicinsk forebyggelsesorienteret komponent. Et væsentligt udgangspunkt for de forebyggende aktiviteter findes i den epidemiologiske forskning, som er højt prioriteret i specialet. Herved medvirker speciallægen til at skabe et sikkert og sundt arbejdsmiljø. Arbejds- og miljømedicinerens arbejdsområder er klinisk patientudredning, herunder eksponerings- og årsagsvurdering, forskning og udvikling, samt undervisning og anden formidling.

Den arbejdsmedicinske speciallæge skal have klinisk kompetence til at diagnosticere og kunne vurdere behandlingen af arbejds- og miljøbetingede skader. Klinisk arbejdsmedicinsk arbejde finder især sted på de arbejdsmedicinske klinikker, men også i et vist omfang af arbejdsmiljørådgivere. Det kliniske arbejde relaterer sig til undersøgelse af enkeltpersoner eller til undersøgelse af grupper af personer, f.eks. ansatte på en virksomhed.

Det kliniske arbejde

Hovedkomponenterne ved det kliniske arbejde er diagnostisk udredning, eksponeringsudredning og årsagsvurdering, prognosevurdering, forebyggelse og socialmedicinsk vurdering. Endelig konklusion om sygdommes udspring af arbejdsmiljøet formidles tilbage til patienten samt henvisende praktiserende læge, specialafdeling, arbejdsmiljørådgivere eller fagforening. Erhvervsvejledning og arbejdsfastholdelse af patienter med og uden arbejdsbetingede sygdomme indgår tillige som arbejdsmedicinske opgaver. Arbejdet på en arbejds- og miljømedicinsk afdeling er vagtfrit.

Forskning og udvikling

Inden for de enkelte arbejdsmedicinske enheder foregår løbende udvikling af fagets aktiviteter. Speciallægen har en forpligtelse til at følge og tolke udviklingsmønstre inden for arbejdsmiljørelaterede symptomer og sygdomme.

Det er en udviklingsopgave at forestå og medvirke ved f.eks. kvalitetsudviklingsprojekter, herunder standardisering af udredningsprogrammer, kodning, instrukser o.lign.

Den uddannelsessøgende skal efter endt uddannelse have et godt kendskab til basale videnskabelige metoder inden for arbejds- og miljømedicinsk forskning og have grundlæggende færdigheder i at anvende videnskabelige metoder inden for arbejds- og miljømedicin. Gennem det praktiske kend-

skab til forskningsprocessen skal man tillige evne kritisk at kunne vurdere videnskabelig litteratur og andre publikationer.

Undervisning og formidling

Læger der arbejder inden for det arbejds- og miljømedicinske område opnår gennem det patientrelaterede arbejde, opgaver på virksomhederne, litteraturstudier og forskning en betydelig viden om miljøets, herunder arbejdsmiljøets, betydning for sygdom og sundhed. For at denne viden kan anvendes m.h.p. forebyggelse skal speciallægen kunne formidle den til kolleger, andre faggrupper, virksomheder og det øvrige samfund. Formidlingen skal tilpasses modtagernes faglige og sproglige forudsætninger. Generering og anvendelse af viden vedr. sammenhænge mellem helbredsudfald og miljøfaktorer baserer sig på en ekstrapolation af viden opnået ved hjælp af forskning. Dette gælder både ved vurdering og rådgivning af den enkelte patient og i forbindelse med generelle forebyggelsestiltag.

Faglig profil

Arbejds- og miljømedicin

Specifikke forhold ved udvælgelse af ansøgere til hoveduddannelsesstillinger

Der vil i vurderingen af en ansøger til hoveduddannelsesstilling indenfor arbejdsmedicin blive lagt vægt på, at ansøgeren under studiet, i tidligere ansættelser og især i forløbet af introduktionsuddannelsen har vist evne, målrettethed og engagement inden for emner, der knytter sig til det arbejdsmedicinske område. Der vil især blive lagt vægt på initiativ og evne til kommunikation (såvel klinisk som undervisningsmæssigt) samt initiativ til faglig fordybelse og evne til at kunne prioritere og fokusere i sager og projekter med mange informationer. I vurderingen vil indgå ansøgningens oplysninger, personlig motiveret ansøgning samt CV struktureret i forhold til den faglige profil. Såfremt introduktionsstillingen ikke er afsluttet på ansøgningstidspunktet, skal der foreligge et vurderingskema udarbejdet af den uddannelsesgivende afdeling (bilag). Alle formelt kvalificerede ansøgere vil blive indkaldt til en ansættelsessamtale, som vil foregå som en traditionel plenumsamtale med vægt på uddybning af kompetencer opnået i introduktionsansættelsen. Ansættelse vil således foregå efter en helhedsvurdering.

Medicinsk ekspert

Der vil blive lagt vægt på opnået klinisk erfaring, der understøtter den relativt brede kliniske viden, der kræves i specialet. Det betyder, at kompetencer indenfor patientkommunikation, formidling af viden om risikoadfærd og evnen til at kunne skelne mellem banale tilstande og tilstande, der kræver specialiseret udredning, vil være kvalificerende. Sådanne kompetencer ville kunne opnås fx ved ansættelse i almen praksis, på medicinske afdelinger med blandet patientklientel eller på en arbejdsmedicinsk klinik.

Herudover vil opnåelse af kompetencer indenfor bevægeapparatet, allergi og lungelidelser samt psykiske sygdomme være kvalificerende. En lang og blandet klinisk karriere er ikke nødvendigvis kvalificerende. Kompetencer indenfor vurdering af og handlemuligheder i forhold til risikofaktorer i miljøet samt kendskab til det sociale system og arbejdsmiljøapparatet vil ligeledes være kvalificerende.

Klinisk arbejde i U-lande samt klinisk arbejde i katastrofeområder kan være kvalificerende.

U-landsophold med opnåelse af samfundsmæssige og forebyggelsesmæssige kompetencer kan ligeledes være kvalificerende, også hvis ansættelsesforholdet har administrativ og planlægningsmæssig karakter.

Andet arbejde i udlandet vil blive vurderet mht. det konkrete indhold.

Videnskabelig aktivitet

Den videnskabelige aktivitet vurderes og vægtes individuelt i forhold til videnskabeligt niveau (disputats, ph.d., masteruddannelser, 1. forfatterskaber på artikler, medforfatterskaber, foredrag, posters m.m.), graden af personlig indsats og graden af den arbejdsmedicinske relevans. Aktiviteten dokumenteres i form af referencer.

Kurser af videnskabelig og formidlingsmæssig relevans vægtes. Dokumentation i form af kursusbeviser. De konkrete kurser vurderes i forhold til videnskabelig tyngde: varighed, arrangør, undervisere og kursistens aktive medinddragelse (opgaver, oplæg etc.).

Kommunikator

Formidling: Der vil blive lagt vægt på dokumenteret evne og erfaring med formidling af den arbejdsmedicinske risiko- og årsagsvurdering overfor ikke lægelige personer, virksomheder og organisationer. Håndtering af henvendelser fra pressen samt anden formidling af lægefaglige emner til lægfolk, f.eks. i fagforeninger, kan vægtes. Dokumentation for relevante ansættelser samt erhvervede kompetencer, evt. i form af udtalelser fra tidligere arbejdsgivere.

Kurser: Deltagelse i kurser om kommunikation og formidling udover basisuddannelsens generelle kurser kan vægtes. Kursusbeviser fra relevant kursusdeltagelse skal foreligge som dokumentation.

Foredrag: Dokumentation ved f.eks. program.

Undervisning: Der vil blive lagt vægt på såvel præ- som postgraduat undervisningserfaring indenfor både de mellemlange og lange teoretiske uddannelser

Leder

Erhvervsmæssig ledelseserfaring, både lægelig og ikke-lægelig, kan efter konkret vurdering kvalificere. Den konkrete ledelseserfaring skal nærmere beskrives.

Organisationserfaring i fx faglig sammenhæng kan også indgå i vurderingen.

Ledelses- og organisationserfaring kan bl.a. erhverves ved projektarbejde eller erhvervsarbejde i U-lande eller udlandet.

Bilag: Vurderingsskema til brug for ansøgere til hoveduddannelsesstilling, som ikke har afsluttet introduktionsansættelsen

Vurderingsskema

Til brug for ansøgere til hoveduddannelsesstilling i arbejds- og miljømedicin, hvor introduktionsstillingen ikke er afsluttet på ansøgningstidspunktet. Udfyldes af den uddannelsesansvarlige overlæge/kliniske vejleder på den uddannelsesgivende afdeling.

Ansøger til hoveduddannelse, navn: _____

Introduktionsstilling, ansættelsesperiode: _____

Kompetence Tag stilling til hvert kompetencepunkt.	Kompetencen forventes opnået i løbet af den planlagte ansættelse	Kompetencen forventes ikke opnået i løbet af den planlagte ansættelse	Hvilke forhold vanskeliggør opnåelse af kompetencen, beskriv kort (brug evt. s. 2)?	Vurderes kompetencen at kunne opnås ved forlænget ansættelse i introstilling?
På basalt niveau udføre en eksponeringsvurdering i det kliniske arbejde				
Under supervision udrede de mest almindeligt forekommende arbejdsmedicinske lidelser				
Selvstændigt formulere en konklusion og afslutte et patientforløb				
Etablere kontakt og kommunikere i en form præget af tillid, empati og situationsfølelse, både når det drejer sig om kommunikation med patienter og med samarbejdspartnere				
Samarbejde med patienten, medlemmer af det tværfaglige team og eksterne samarbejdspartnere med henblik på diagnostisk udredning og kortlægning af eksponeringsforhold				
Sikre at der foreligger relevant				

<p>Samtykke eller lovhjemmel ved enhver indhentning eller videregivelse af helbredsoplysninger</p>				
<p>Kunne foretage anmeldelse af arbejdsskader og rådgive skadelidte i forhold til anmeldelse til Arbejdstilsynet og Arbejdsskadestyrelsen</p>				
<p>Rådgive patienter om risikofaktorer i arbejde og miljø, ved livsstil og samspillet mellem disse og angive muligheder for at mindske dem.</p>				

NB Underskrift næste side!

Kommentarer:

Uddannelsesansvarlig overlæge/klinisk vejleder:

Navn _____

Dato, underskrift: _____

|